
3 Vragenuur

Vragen van het lid Leijten aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **het interview met oud-minister Klink waarin hij aangeeft dat kwaliteit eigenlijk nooit een aandachtspunt geweest is in de bekostiging van de zorg.**

Mevrouw **Leijten** (SP):

Voorzitter. "Kwaliteit is eigenlijk nooit een aandachtspunt geweest in de bekostiging van de zorg." "Binnen dit systeem belonen we alleen verrichtingen." Dat zegt oud-minister Klink in een groot artikel dat afgelopen week in Vrij Nederland stond. Hij reflecteert op de zorg en zijn keuzes als minister en hij stelt dat hij en zijn ambtenaren zich hebben verkeken op de effecten van de marktwerking. Kan de minister zich vinden in deze twee uitspraken van de oud-minister?

In het artikel komen veel mensen aan het woord. Ze leggen allemaal de vinger op de zere plek. Het is in de zorg gewoon verdienen als je behandelt, nodig of onnodig. De voorzitter van een grote zorgverzekeraar in Nederland zegt in het artikel: in markttermen is een gezonde persoon gewoon iemand die niet goed genoeg onderzocht is. Met andere woorden, sleutelen aan gezonde personen is ook verdienen. Oud-minister Klink geeft ook aan dat het absoluut een feit is dat eerder naar de prijs dan naar de ontwikkeling van het volume gekeken is. Behandelen is verdienen, meer behandelen is meer verdienen. Omzet draaien is belangrijk. Kun je een oor schoonmaken en duur declareren? Doen! Verdienen, verdienen, verdienen!

De marktwerking in de zorg zou de zorg kwalitatief hoogstaander en goedkoper maken, maar iedereen die in Vrij Nederland aan het woord komt, maakt gehakt van die stelling, inclusief de oud-minister. Mijn vraag is: doet de huidige minister dat ook?

Minister **Schippers**:

Voorzitter. Ik heb het artikel ook gelezen. Ik vind dat het een minister vrijstaat om te reflecteren op de eigen regeerperiode en om daarbij zelf kanttekeningen te plaatsen. Ik laat het oordeel over minister Klink dan ook aan de heer Klink zelf.

Ik constateer dat er in Nederland een ontwikkeling heeft plaatsgevonden. Gaandeweg ontwikkelen wij ons van budgetten waarbij bij de toekenning ervan de kwaliteit geen enkele rol speelde, via prestatiebekostiging naar een systeem waarin kwaliteit juist centraal komt te staan in de bekostiging. Daarvoor was de tussenstap van de prestatiebekostiging onontbeerlijk. We zien dat ook, je kunt het ook aantonen. De inkoop van verzekeraars verschuift steeds meer van inkoop op prijs naar inkoop op prijs en kwaliteit. Je ziet dat aan de medische kennis bij de verzekeraars die fors wordt opgebouwd. Je ziet dat aan de informatie- en kennispositie van verzekeraars ten aanzien van kwaliteit en uitkomsten van behandelingen. De informatie en kennis daarover neemt in een rap tempo toe. Je ziet het aan de selectieve inkoopkwaliteit. Dat

heeft ook tot beroering geleid. Ik roep maar even in herinnering het voorbeeld waarbij verzekeraars minimumkwaliteitsnormen stelden, bijvoorbeeld aantallen, in combinatie met kwaliteitseisen aan multidisciplinaire teams.

Ook de overheid bouwt aan de kwaliteitspijler, met het kwaliteitsinstituut dat op systematische wijze kwaliteitsstandaarden introduceert met uitkomstindicatoren. De informatievoorziening over kwaliteit in de zorg was beroerd. Er moest vanaf het nulpunt worden opgebouwd. Inmiddels weten we dat er in Nederland grote verschillen zijn tussen verschillende artsen en tussen verschillende ziekenhuizen in het naleven van richtlijnen en de snelheid van ingrijpen.

Gepast gebruik van zorg is een belangrijk thema geworden, juist doordat de huidige bekostiging en informatievoorziening de verschillen hebben blootgelegd. Je moet het eerst weten om het te kunnen bestrijden. Kortom, ik kan niet anders dan constateren dat de kwaliteit centraal staat in het huidige beleid.

Mevrouw **Leijten** (SP):

Al die mensen in dat artikel van Vrij Nederland zeggen dat het verdienen per behandeling zo'n pervers effect heeft dat onnodige behandelingen plaatsvinden, dat we niet weten wat er centraal staat en dat zelfs een gezonde persoon eigenlijk niet goed genoeg onderzocht is. Een oud-minister zegt dat hij en zijn ambtenaren zich op de effecten verkeken hebben. Dat is nogal wat. Met die zelfreflectie, niet alleen op het eigen beleid maar ook op dat van het ministerie, zou de huidige minister toch wat moeten doen? Maar nee, wat doet deze minister? Zij reflecteert niet, zij introduceert winstuitkeringen in de zorg. Het idee van nog meer doen en nog meer omzet draaien, in dit geval voor de aandeelhouders, wordt gewoon nieuw beleid. Ziet de minister echt niet dat zij op een verkeerde weg zit?

Minister **Schippers**:

Niet aan de hand van algemene stellingen maar aan de hand van feitelijke ontwikkelingen heb ik aangegeven dat het belang van kwaliteit juist is gegroeid ten opzichte van de situatie waar we vandaan komen en waarin kwaliteit geen enkele rol speelde. Je ziet dat ook. Ik noem het nieuwe voorbeeld van de ketenzorg in de eerste lijn, waarbij een huisarts samen met medisch specialisten en verpleegkundig specialisten de keten rondom de patiënt bij diabetes of COPD verzorgt. Dat zijn allemaal door kwaliteit ingegeven ontwikkelingen die wij stimuleren. En ja, prestatiebekostiging is niet het eindmodel. Dat zal men mij nooit horen zeggen en dat heb ik de afgelopen jaren ook niet gezegd. Prestatiebekostiging is een tussenstap. Daarin moet je kwaliteitsindicatoren die afrekenen op kwaliteit langzaam invoegen – wat heeft een behandeling uiteindelijk betekend voor de patiënt? – maar het is wel een onontbeerlijke tussenstap.

Mevrouw **Leijten** (SP):

Ik vind het eigenlijk schokkend dat de minister van Volksgezondheid over een uitspraak van haar voorganger, namelijk dat hij zich verkeken heeft op de effecten van de marktwerking, geen enkele reflectie kan geven en dat zij geen enkel woord kan wijden aan het feit dat kwaliteit, zoals Klink het verwoordt, "eigenlijk nooit een aandachtspunt is geweest". Het is toch treurig dat dit in het verleden is gebeurd? En wat doet deze minister? Zij voert een winstuitkering in. Dan stopt zij er niet mee maar wakkert zij het aan. Gisteravond zei de topman van Menzis in het

Schippers

debat dat volumebekostiging echt een probleem is in de zorg. In het artikel noemt de baas van het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam dit een "debiel" stelsel. De oud-minister draait weg van de marktwerking en de effecten. Ziet de minister niet dat zij alleen staat en dat dit stelsel uiteindelijk gewoon uit zijn voegen zal barsten?

Minister **Schippers**:

Wanneer zijn wij op prestatiebekostiging overgestapt? Dat is 1 januari 2012 geweest. Tijdens alle ontwikkelingen waarvan mevrouw Leijten altijd al heeft gezegd dat die de schuld zijn van marktwerking, was er dus niet eens een prestatiebekostiging. Die is pas recent ingevoerd. Tegelijkertijd met die invoering hebben wij in de hoofdlijnenakkoorden afgesproken dat wij in volume op macroniveau beperkingen hebben tot 2,5%, zonder wachtlijsten. De afspraak daarbij is eigenlijk: als u minder gaat doen omdat u een plafond hebt en er geen wachtlijsten mogen ontstaan, moet u onnodige behandelingen, de behandelingen waarin sprake is van ongepast gebruik van zorg, als eerste afstoten. Dat hebben wij ook in de hoofdlijnenakkoorden met de sector afgesproken. Dat is de manier van werken die ik voorsta, samen met de sector, namelijk het stapsgewijs naar een eindmodel gaan waarin wordt betaald voor kwaliteit en niet voor iets anders en wij niet meer met budgetten werken, maar gewoon afrekenen voor wat een behandeling daadwerkelijk voor een patiënt heeft betekend.

Mevrouw **Leijten** (SP):

Ik stel vast dat dit haaks staat op het introduceren van een winstuitkering voor ziekenhuizen. Dan gaat het belang van de aandeelhouder werken en niet van de patiënt.

Minister **Schippers**:

Dit staat totaal los van de bekostiging van de zorg.

De heer **Anne Mulder** (VVD):

Oud-minister Klink heeft blijkbaar gezegd dat er niet ingekocht wordt op kwaliteit in de zorg. Daarover is de SP boos en stelt de SP vragen. Als er door zorgverzekeraars wel wordt ingekocht op kwaliteit en er een afdeling van een ziekenhuis dicht moet, is de SP ook boos en stelt de SP vragen. Deelt de minister de waarneming van de VVD dat de SP altijd boos is over de zorg en daarover altijd vragen stelt?

(hilariteit bij de SP-fractie)

Minister **Schippers**:

Ik constateer dat er inderdaad afdelingen zijn gesloten, omdat zij onder de maat waren qua kwaliteit. En ik constateer dat in Nederland inderdaad beroering is ontstaan, omdat verzekeraars alleen nog maar zorg inkopen, als artsen een behandeling zoveel maal doen waardoor verzekeraars weten dat die van goede kwaliteit is. Het oordeel over de SP laat ik aan de Kamer.

De **voorzitter**:

Ik dank de minister, ook voor haar komst naar de Kamer.